

" П И Н О К И О " В КУКЛЕНИЯ ТЕАТЪР

Всички отдавна познаваме Русенския куклен театър, помним редица негови хубави спектакли и приятелски се вълнуваме от неуспехите му в последните години. Най-новата му за този сезон постановка "Пинокио", със сериозните си художествени достойнства не само дава възможност да се съсредоточи вниманието върху основните проблеми на този жив творчески организъм в конкретния момент, но и да се направят изводи за бъдещото му успешно развитие.

Пиесата на Рада Московка "Пинокио" е създадена по мотиви от едноименното произведение на Карло Колоди. Похвално е намерението на Русенския куклен театър с тази си постановка да се приобщи към световната културна общественост, която отбелязва 100-годишнината на знаменитата и любима за децата творба. Съществен момент в отношението на театъра към класическата приказка представлява желанието му да извлече от нея тези теми и компоненти на сюжетната ѝ структура, които биха заинтересували днешното дете. В този смисъл, пиесата на Рада Московка служи на целите, които си е поставил театъра.

С присъщия ѝ верен усет за интересите на детската публика и с професионално умение, авторката е ограничила броя на героите, отказала се е от някои теми, така е организираща композиционно литературния материал, че с неприкрита дидактика, но интригуващо, да внуши полезни хуманни идеи. В пиесата, а до голяма степен и в постановката на режисьорката Лилиана Дочева, е засегнат проблемът за възпитанието на човека. Още в първата песен актьорите заявяват:

"Тъй пред нас тук стои
днес въпросът нелек -
как от късче дърво
да направим човек!"

Трябва да се съжاليا обаче, че вниманието и на авторката, и на режисьорката е насочено повече към развитието на фабулата. Особено във втората част на спектакъла сценичното действие се претоварва със сюжетни ходове, които насочват вниманието предимно към интригата, а образът на Пинокио, промяната на неговия характер остават на заден план. На други места пък

са пропуснати ситуации, които са важни за изясняване на сюжета и за настъпилата промяна у Пинокио /например, първата част на спектакъла завършва с обесването на Пинокио в гората, а втората част започва от момента, в който Пинокио е в леглото, обграден с грижи от Добрата фея. А как е попаднал там - не става ясно!/. Създава се впечатление, че постановката е предназначена за зрители, които трябва да са прочели предварително литературното произведение.

Рада Московска е изградила пиесата си на принципа "Театрална игра". Това решение не е ново, но е интересно и служи на авторския замисъл. То дава възможност да се подходи по-особено към организацията на литературния материал и актьорите да общуват по-непосредствено със зрителите.

Струва ми се обаче, че в постановката този принцип на "театрална игра" не е категорично защитен - както в режисьорското решение, така и в сценографията. В постановката си Лилиана Дочева е замислила интересно съчетание на кукли с актьори в "жив план", с маски, с пантомима и др. Но една такава комбинация на художествени прийоми на различни изкуства предполага тяхното много добро познаване, съчетаване и синтезиране в цялостна стройна система. Система, в която едно от тези изкуства / в случая - куклено-театралното/ задължително трябва да е доминиращо и на неговите закономерности да е подчинен целият спектакъл. Принципът "театрална игра" не е подкрепен напълно от сценографията на "Пинокио". Художникът Цветко Цветков е правил много пъти силно впечатление с лаконичното си визуално разкриване/същевременно ярко и куклено-изразително/ на доста пиеси. При "Пинокио" неговото решение се налага с известна разточителност и претрупаност, на места достигащи до бутафорност.

Премиерните представления на "Пинокио" правят впечатление най-вече със сценичното обаяние на актьорите, с непринуденото им общуване с малките зрители, с увлечението им в театралната игра на сцената, в която се проявяват находчивост, чувство за хумор, като са пластични и подчертано съдържани при извайването на външния облик на своите герои и при "оживяването" на куклите. Повечето от тях леко и умело преминават от "живия" в кукления план на спектакъла. Това се е запазило и в следващите представления у Димитър Димитров /Майстор Череша, Вехтошар и Полицай/ и у Ивайло Божков /Татко Джането/. Същото би могло да се каже и за

интерпретацията на Емилия Топалова - Пинокио. Тя съумява с вярна и действена нюансировка в поведението на куклата и с изразителното и богато слово да предаде съзряването и помъдряването на малкото дървено човече. Другите изпълнители /с изключение на Румяна Джамбазова/ на моменти преиграват и си позволяват волности, които не са допустими в представление за деца.

В постановката на "Пинокио" изпъкнаха някои характерни за русенския актьорски колектив в последните години недъзи и жилавата инерция на техните слабости. Говорната култура все още не е на необходимата висота, все още се чувства неумението да се провежда словесно действие, да се общува органично с партньора, да се провежда логично пластическо поведение на сценичния образ. Някои от актьорите не са достатъчно пластични, не чувствуват своята кукла и не съумяват да я "оживят" на сцената и т.н. Всичко това създава впечатление, че с постановката на "Пинокио" театърът е мислил мащабно, поставил си е сериозна и голяма задача, но не е успял да я реализира докрай.

Русенският куклен театър е с дълголетни културни традиции, със свое място между останалите куклени театри в България и е задължен упорито да воюва за запазване на тази си позиция.

РАЙНА ДЖУРОВА